

Předloženo na stůl!

INFORMATIVNÍ ZPRÁVA

pro jednání ZMP dne: 10. 12. 2015

Ve věci: Vyjádření města k materiálu NKÚ Kontrolní závěr z kontrolní akce 15/04 Peněžní prostředky určené na přípravu a realizaci projektu Plzeň – Evropské hlavní město kultury 2015

Zprávu NKÚ vnímá statutární město Plzeň jako jednostrannou, bez znalosti projektu jako celku. Investice do kulturní infrastruktury jsou jen jednou z částí projektu, daleko větší dopad a vliv na rozvoj města měla jeho programová část, která proběhla úspěšně.

Je třeba se výrazně ohradit proti mediální interpretaci zprávy NKÚ v tom smyslu, že by projekt Evropské hlavní město kultury trpěl programovými nedostatky. Nejvyšší kontrolní úřad ve své tiskové zprávě neodděluje investiční projekty města Plzně od programových. Kulturní náplň projektu Evropské hlavní město kultury 2015, kterou má v gesci společnost Plzeň 2015 a její programoví partneři, proběhla v zásadě v souladu s přihláškou na titul a byla organizátory, městem, krajem, Evropskou komisí i samotnými návštěvníky akcí hodnocena nadstandardně pozitivně.

Výsledkem úspěšné prezentace Plzně jako Evropského hlavního města kultury jsou například doložitelná fakta o nárůstu turismu (ve srovnání s rokem 2013 stoupl počet přenocování o 30 % a prohlídek města dokonce o 500 %) či mnohočetné výstupy v prestižních zahraničních médiích.

Časový harmonogram průběhu kontroly NKÚ a přehled o městem podaných opravných prostředcích

Dne 27. 4. 2015 byla u PRIM zahájena kontrolní akce NKÚ č. 15/04 pod sp. zn. 15/04 – NKU690/73/15 „Peněžní prostředky určené na přípravu a realizaci projektu Plzeň – Evropské hlavní město kultury 2015“

Kontrolovány byly následující projekty:

- **Novostavba divadla v Plzni, Divadlo Jízdecká (CZ.1.14/2.1.00/15.02563)**
- **Relax centrum Štruncovy sady (CZ1.14/2.1.00/04.02503)**

- **Divadelní terasy – úprava JZ části sadového okruhu historického jádra města Plzně (CZ1.14/2.1.00/15.02835)**
- **Revitalizace uliční sítě historického centra města Plzně, rekonstrukce TT Pražská – U Zvonu (CZ1.14/2.1.00/32.02974)**
- **4x4 Cultural Factory, Světovar (CZ.1.14/2.1.00/1502724)**
- **Archiv Světovar (CZ.1.14/2.1.00/15.02725)**
- **Dotace poskytnutá z rozpočtové kapitoly Ministerstva kultury statutárnímu městu Plzeň na realizaci projektu Plzeň – Evropské hlavní město kultury 2015**

V průběhu kontroly si pracovníci kontrolní skupiny NKÚ vyžádali osm písemných „Žádostí o doklady“ k výše uvedeným projektům.

Kontroly byla oficiálně ukončena dne 10. 8. 2015 u PRIM.

NKÚ předal PRIM „Kontrolní protokol“ č. 15/04.

Proti tomuto „Kontrolnímu protokolu“ podalo statutární město Plzeň „Námítku sp. zn. 15/04 – NKU690/143/15“ dne 17. 8. 2015.

NKÚ zaslalo statutárnímu městu Plzeň 21. 8. 2015 „Rozhodnutí o námitkách“, ve kterém částečně uznalo námítky města.

Město Plzeň následně podalo „Odvolání proti rozhodnutí o námitkách“ sp. zn. 15/04 – NKU690/162/15 dne 9. 9. 2015 kolegiu NKÚ.

Dne 21. 10. 2015 obdrželo město Plzeň „Usnesení Kolegia NKÚ č. 10/XIV/2015“, kterým **Kolegium NKÚ vyhovělo vyjma jedné námítky všem námítkám města.**

Celkem podalo statutární město Plzeň proti kontrolnímu protokolu 19 námítek, z nichž bylo v konečném důsledku 16 námítkám vyhověno v plném rozsahu a 1 námítce bylo vyhověno částečně.

Z kontrolních zjištění, která v kontrolním protokolu po vyřízení námítek města zůstala a která zjistil NKÚ svojí kontrolní činností, se jen ve čtyřech případech jedná o zjištění porušení zákona, a to o porušení zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, která však neměla vliv na výběr nejhodnější nabídky.

S ohledem na rozsah provedené kontroly ze strany NKÚ, jak co do kontrolované materie, tak co do časové náročnosti vlastní kontroly, je město Plzeň názoru, že v kontrole obstálo se ctí.

K jednotlivým kontrolním zjištěním uvedeným v materiálu NKÚ Kontrolní závěr z kontrolní akce 15/04 Peněžní prostředky určené na přípravu a realizaci projektu Plzeň – Evropské hlavní město kultury 2015 uvádíme tato dílčí vyjádření.

1. Město Plzeň ani v pokročilé fázi realizace IPRM – PEHMK nerozhodlo o tom, které dílčí projekty budou realizovány a které nikoliv. V roce 2013 a 2014 došlo k významným změnám v seznamu dílčích projektů určených k realizaci. Pro realizaci IPRM – PEHMK bylo schváleno postupně 17 dílčích projektů, z nichž skutečně realizováno bylo pouze 11.

V bodě 1 kontrolního závěru se hovoří o nerozhodnosti města, které do pokročilé fáze nerozhodlo o realizaci jednotlivých dílčích projektů. Dále se zde hovoří o schválení 17 dílčích projektů, z nichž bylo realizováno pouze 11. Pravděpodobně jsou tímto míněny projekty uvedené v rámci Integrovaného plánu rozvoje města „Plzeň – Evropské hlavní město kultury 2015“ (dále „IPRM“). Je potřeba zdůraznit, že seznam projektů uvedených v předmětném IPRM byl indikativní, neobsahoval pouze projekty města, ale také projekty jiných subjektů a město se nikdy nezavázalo k realizaci všech těchto projektů, ale k naplnění závazných indikátorů. Závazně schváleno k realizaci v rámci finanční alokace na IPRM bylo celkem 11 projektů (z toho 9 projektů města), nerealizovány byly pouze dva projekty - 4x4 Cultural Factory Světovar a Archiv Světovar. Mezi realizované projekty patří Novostavba divadla v Plzni, Relax centrum Štruncovy sady, Divadelní terasy – úprava Jihozápadní části sadového okruhu, Lochotínský park, Revitalizace uliční sítě historického centra města Plzně – část I. Riegrova, Dominikánská, Revitalizace uliční sítě historického centra města Plzně – část Rekonstrukce TT Pražská – U Zvonu v Plzni, Rekonstrukce Lochotínského amfiteátru. Dále byly nad rámec finanční alokace IPRM realizovány další čtyři projekty, které byly součástí IPRM, a sice projekt Rekonstrukce Františkánského kláštera, Komunikační kampaň ke kandidatuře města Plzně na titul EHMK, projekt Plzeň – výtvarná a Greenways.

Podstatný je však výše uvedený fakt, že počet realizovaných projektů není závazným indikátorem IPRM. Veškeré závazné a Řídícím orgánem ROP Jihozápad (dále „řídící orgán“) schválené indikátory IPRM, které jsou rozhodujícím měřítkem úspěšnosti realizace, byly naplněny a město tak dostalo svým závazkům.

2. Z pěti plánovaných dílčích projektů spočívajících v budování nových sídel významných kulturních institucí zrealizovalo město Plzeň v rámci IPRM – PEHMK pouze jediný, a to novostavbu divadla. Plánována byla dále novostavba knihovny a rekonstrukce kulturního domu pro muzejní a galerijní účely. Klíčové dílčí projekty multikulturního centra a archivu města se nepodařilo realizovat, neboť město Plzeň neprovedlo veškeré přípravné práce tak, aby byla zaručena realizace těchto projektů v konečném termínu stanoveném RR. V důsledku nepřipravenosti investičních projektů IPRM – PEHMK nevyčerpalo město Plzeň významnou část alokace peněžních prostředků. Při kontrole NKÚ bylo zjištěno, že se jedná o částku převyšující 6 mil. eur, což činí přibližně 1/3 schválené alokace.

Kontrolní závěr v bodě 2 dále uvádí, že v důsledku nepřipravenosti investičních projektů IPRM nevyčerpal město částku převyšující 6 mil. EUR, tzn. 1/3 alokace IPRM. Jedná se o zkrácený závěr, ze kterého vyplývá nepochopení způsobu čerpání prostředků IPRM v rámci ROP Jihozápad.

V první řadě je potřeba uvést, že ačkoli alokace je ve smlouvě o IPRM uvedena v EUR, samotné čerpání dílčími projekty probíhá v Kč. Např. v době schvalování IPRM (rok 2008) se dle tehdejšího směnného kurzu Kč/EUR předpokládala celková alokace na realizaci IPRM 358 mil. Kč a dle tohoto předpokladu se také odvíjel rozsah projektové přípravy akcí. Řídící orgán stanovoval pro jednotlivé výzvy IPRM tzv. pomocný kurz, který byl pro příjemce závazný. Např. v květnu 2012, kdy město požádalo o dotaci na projekt „Novostavba divadla v Plzni“ byl tento kurz v rámci 15. výzvy stanoven na 21 Kč/EUR, ačkoli reálný kurz byl v této době 25,7 Kč/EUR. Tento postup ze strany řídicího orgánu zajišťoval na jednu stranu obranu proti přečerpání alokace na IPRM, ale na druhou způsoboval zdržování alokovaných prostředků, které mohly být ve větší míře využity např. na zmíněný projekt „Novostavba divadla v Plzni“.

Dalším důležitým faktorem byl vývoj směnného kurzu Kč/EUR, na který měla významný vliv intervence ČNB v roce 2013. V důsledku oslabení koruny se reálně zvýšila alokace IPRM v Kč.

Neméně důležitým prvkem byl stav cen stavebních prací, které zaznamenaly přibližně od roku 2009 významný pokles. Z toho důvodu došlo k významné úspoře nákladů na jednotlivé projekty oproti předpokládaným rozpočtům. Např. úspora u projektů v rámci poslední 32. výzvy, které byly realizovány v letech 2014 – 2015, činí 40 % oproti rozpočtovaným nákladům.

Jedním z důvodů nedočerpání prostředků na straně města, který má souvislost s přípravou investic v rámci IPRM, bylo odstoupení od realizace projektů „4x4 Cultural Factory Světovar“ a „Archiv Světovar“. Zde je však nutné zdůraznit, že příprava obou akcí probíhala v souladu s pravidly ROP Jihozápad tak, aby byla dodržena mezní lhůta pro realizaci projektů IPRM. Pro oba projekty byl řádně vybrán zhotovitel stavby, se kterým byla uzavřena smlouva o dílo garantující dokončení v dostatečném předstihu před závazným termínem pro ukončení realizace veškerých projektů IPRM. Důvodem pro odstoupení od realizace projektů bylo zjištění závažných ekologických zátěží, které znemožnily realizaci obou akcí ve stanoveném čase. O této skutečnosti město Plzeň obratem informovalo představitele řídicího orgánu a ve spolupráci s nimi řešilo nastalou situaci. Nevyčerpané finanční prostředky byly přesunuty na jiné projekty ROP Jihozápad a následně vyčerpany, o čemž svědčí i úspěšnost tohoto operačního programu, jako druhého nejlépe čerpajícího operačního programu v programovém období EU 2007-2013.

Z výše uvedeného vyplývá, že město mělo jen omezené možnosti ovlivnit vyčerpání alokované částky v EUR, neboť jednotlivým projektům byly přidělovány částky v Kč. Vlivem výše uvedených okolností se především v posledních třech letech realizace IPRM významně zvýšila disponibilní částka v Kč oproti období, ve kterém byl IPRM zpracován a následně schválen (tj. rok 2008). V této optice se reálně celkové čerpání dílčích projektů IPRM ve výši

341 mil. Kč zdaleka nejeví jako významné nevyčerpání prostředků, zvláště pokud přihlédneme k výše zmíněné původně předpokládané částce ve výši 358 mil. Kč.

3. Stanovené indikátory projektů neměly reálnou vypovídací schopnost. RR nestanovila reálné ceny za jednotky indikátorů projektů. Optimální částky dotace vypočítávané RR na základě stanovených indikátorů byly ve významném rozporu s rozpočty projektů a některé projekty byly neopodstatněně kvalifikovány jako mimořádně hospodárné. Přitom smyslem indikátorů projektů bylo zejména měření cílů projektu, využití při hodnocení projektů či posouzení dosažených efektů a případně kvality projektu.

Toto kontrolní zjištění směřuje vůči Regionálnímu operačnímu programu Jihozápad a město Plzeň jej tak nebude jakkoliv komentovat.

4. NKÚ zjistil, že v některých případech věcného hodnocení projektů nebyla výše bodů přidělených hodnotiteli RR opodstatněná. V přidělování bodů byly zjištěny významné disproporce. Tyto skutečnosti nesvědčí o objektivním hodnocení projektů.

Toto kontrolní zjištění směřuje vůči Regionálnímu operačnímu programu Jihozápad a město Plzeň jej tak nebude jakkoliv komentovat.

5. NKÚ nebyl oprávněn s ohledem na platné znění zákona o NKÚ provést v rámci projektu výstavby nového divadla kontrolu 75 % výdajů.

V rámci bodu II. nazvaného „Shrnutí a vyhodnocení skutečností zjištěných při kontrole“ se tučným písmem uvádí, že NKÚ nebyl s ohledem na platné znění zákona o NKÚ oprávněn provést v rámci projektu výstavby nového divadla kontrolu 75 % výdajů. Uvedené tvrzení NKÚ může být, s ohledem na jeho nepatřičné zařazení mezi kontrolní zjištění NKÚ, způsobilé navodit dojem, že znemožnění kontroly 75 % výdajů na stavbu nového divadla bylo zapříčiněno městem Plzní. Tak tomu ale není, a to ani z části. Město Plzeň v rámci proběhlé kontroly ze strany NKÚ poskytlo tomuto kontrolnímu orgánu veškeré jím požadované doklady a informace. Městu Plzni tedy nemůže být nijak vytýkáno, že NKÚ mohl provést kontrolu jen 25 % výdajů, a proto je toto konstatování v závěru kontrolní zprávy vůči kontrolovaným subjektům naprosto irelevantní.

6. Město Plzeň v několika případech nedodrželo zákon o veřejných zakázkách. Jednalo se zejména o nedostatky při dodržování zákonných lhůt. RR vyčíslila v rámci kontrolovaných dílčích projektů v důsledku všech zjištěných nedostatků krácení dotace v celkové výši 74 997 404 Kč.

V bodě 6 kontrolního závěru je konstatováno, že závažné nedostatky v zadávacích řízeních byly zjištěny v rámci projektů Nové divadlo a Relax centrum Štruncovy sady auditním orgánem Ministerstva financí a na základě zjištění auditního orgánu Regionální rada stanovila celkové krácení dotace ve výši 65.064.025,- Kč u projektu Nového divadla a 9.933.379,- Kč u projektu Relax centrum Štruncovy sady. Dále je zde uvedeno, že NKÚ zjistilo další nedostatky v procesu zadávání veřejných zakázek a to *nepřezkoumání námitek jednoho ze stěžovatelů procesním postupem stanoveným zákonem č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách („ZVZ“) a neuvolnění jistoty některých uchazečů v zákonem stanovené lhůtě u projektu Nového divadla a odeslání oznámení o zadání zakázky k uveřejnění s ročním zpožděním u projektu Relax centrum Štruncovy sady.*

K uvedeným skutečnostem je v první řadě nutné konstatovat, že statutární město Plzeň se proti krácení dotace ze strany ROP aktivně brání a to podáním odvolání proti platebním výměřům, když o podaných odvoláních dosud nebylo ze strany Ministerstva financí rozhodnuto. Uvedený postup byl projednán a schválen zastupitelstvem města Plzně. V rámci provedeného auditu bylo ze strany MF zjištěno porušení ZVZ spočívající *v neoprávněném použití dílčího hodnotícího kritéria „bankovní záruky“ pro hodnocení nabídek, dále stanovení nepřiměřeného a diskriminačního požadavku souvisejícího s doložením hodnoty ratingu bankovního ústavu uchazečů a souvisejícího neoprávněného vyloučení dvou uchazečů a stanovení požadavků na prokázání kvalifikace způsobem znemožňujícím postup dle ustanovení § 51 odst. 4, resp. odst. 5 ZVZ.* K procesnímu postupu zadavatele při stanovení zadávacích podmínek v zadávacím řízení uvádíme, že tyto byly zcela v souladu s platnými právními předpisy, upravujícími postup při zadávání veřejných zakázek, v okamžiku zahájení zadávacího řízení. Požadavek na hodnocení bankovních záruk byl stanoven zcela v souladu s rozhodovací praxí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, stejně tak s platnými právními předpisy, kdy k omezení možností hodnotit bankovní záruky došlo až novelou ZVZ č. 55/2012 Sb. s účinností od 01.04.2012. K souvisejícímu vyloučení uchazečů ze zadávacího řízení uvádíme, že oba vyloučení uchazeči nesplnili zadávací podmínky, přestože byli zadavatelem vyzváni k vysvětlení nejasností ve svých nabídkách. Zadavatel tak neměl ex lege vzhledem k nesplnění podmínek stanovených v předmětném zadávacím řízení jinou možnost, než oba uchazeče z účasti v zadávacím řízení vyloučit. Ke stanovení požadavků na prokázání kvalifikace způsobem znemožňujícím postup dle ustanovení § 51 odst. 4, resp. odst. 5 ZVZ pak uvádíme, že v obdobném případě (Stadion Štruncovy sady - tribuny + atletika, Rekonstrukce stadionu ve Štruncových sadech), kdy byla kvalifikační kritéria stanovena stejným postupem, rozhodl Krajský soud v Brně ve prospěch města Plzně a konstatoval, že tento postup je zcela v souladu se ZVZ.

Ke zjištěním NKÚ ohledně nedostatků v zadávacím řízení na **Novostavbu divadla v Plzni, divadlo Jízdecká** následující:

Ke zjištění NKÚ ohledně pochybení při přezkoumání námitek stěžovatele, spol. ALPINE Bau CZ s.r.o., uvádíme, že na námitku stěžovatele zadavatel reagoval ve věcné rovině formou sdělení v rámci dodatečných informací k zadávacím podmínkám č. 1-4 ze dne 24.10.2011.

Uvedené pochybení ZVZ pak jednoznačně upravuje v ustanovení § 111 odst. 5 ZVZ procesní postup v případě, že zadavatel nevypořádá námitky dodavatele v zákonné lhůtě, když stanovuje v ustanovení § 114 odst. 5 ZVZ lhůtu pro podání návrhu na zahájení řízení před Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „ÚOHS“) v délce 25 dní ode dne odeslání námítky stěžovatelem, tj. lhůtu o 15 dní delší než v případě vypořádání námitek zadavatelem. Uvedený postup zadavatele při vypořádání námitek stěžovatele neměl vliv na procesní postavení stěžovatele v zadávacím řízení.

Dále ke zjištění NKÚ ve věci nedodržení zákonných lhůt pro navrácení jistoty složené uchazeči je nutné uvést, že prodlení s navrácením jistot bylo v řádech dní a jistoty byly uchazečům vráceny včetně veškerých úroků. Procesní práva uchazečů v zadávacím řízení tak nebyla porušena a uvedené pochybení nebylo ze strany kontrolních orgánů žádným způsobem sankcionováno.

Ke zjištěním NKÚ ohledně nedostatků v zadávacím řízení na **Relax centrum Štruncovy sady** následující:

O zadání předmětné veřejné zakázky, tj. o uzavření smlouvy s vítězným uchazečem, byli všichni uchazeči o veřejnou zakázku informováni v souladu se ZVZ prostřednictvím oznámení o uzavření smlouvy. K prodlení při odeslání oznámení o zadání zakázky došlo administrativním pochybením, procesní práva uchazečů o veřejnou zakázku však porušena nebyla, toto pochybení nebylo ze strany kontrolních orgánů sankcionováno a městu Plzeň nevznikla žádná škoda.

7. Město Plzeň nedodržovalo podmínky stanovené RR ve smlouvách o poskytnutí dotace, které se týkaly řádného oznamování změn v projektech, přičemž v některých případech se jednalo o zásadní změny projektu spočívající ve změnách výše výdajů projektů a termínů realizace staveb.

V bodě 7 je konstatováno neplnění povinnosti řádného hlášení změn dle smlouvy o poskytnutí dotace. Z pohledu povinnosti hlášení změn si je město vědomo, že při rigidním výkladu pravidel ze strany kontrolního orgánu nebyly některé změny hlášeny ve stanovených termínech. Tento postup však byl v uvedených případech ze strany řídicího orgánu akceptován. Trváme zároveň na našich předchozích vyjádřeních, že se jedná o změny z kategorie nepodstatných, a tedy že se jedná o čistě formální pochybení.

Kontrolní závěr zmiňuje v první řadě jako zásadní změnu projektu změnu výše výdajů a jejich pozdní nahlášení. Ve všech uvedených případech se jedná o změnu vyvolanou zadávacím řízením, kdy předpokládaný rozpočet projektu v žádosti o dotaci se snížil na základě výsledku zadávacího řízení. Jedná se o změnu, která nastává mimo vůli žadatele a nemůže být z logiky věci předmětem schvalovacího procesu ze strany řídicího orgánu. Tato změna byla u všech realizovaných projektů hlášena vždy v nejbližší monitorovací zprávě a tento postup nikdy nebyl ze strany řídicího orgánu rozporován. Během roku 2013 byl navíc ze strany řídicího

orgánu nastaven proces sledování změn rozpočtu u jednotlivých projektů IPRM formou pravidelného reportingu. Tento způsob komunikace již byl doložen během kontroly NKÚ.

Dále kontrolní závěr uvádí pozdní hlášení změn, které se týkají termínů realizace staveb. Zde je potřeba zdůraznit, že u všech kontrolovaných projektů IPRM byl dodržen termín fyzické realizace projektu dle podmínek smlouvy o poskytnutí dotace. Výjimkou je pouze projekt „Novostavby divadla v Plzni“, kdy došlo k posunu fyzické realizace projektu z důvodu dokončování povinného auditu projektu.

Zprávu předkládá: Martin Zrzavecký, primátor města Plzně

Zprávu zpracovali dne: JUDr. Petr Triner, MBA ŘÚSA MMP, 9.12. 2015

Ing. Erich Beneš ředitel ÚKEP

Ing. Jiří Kozohorský, MBA ŘTÚ MMP

JUDr. Dominik Tomášek VO PRÁV MMP

Ing. Jiří Suchánek ředitel P2015 o.p.s.

Václav Pach VKPRIM MMP

Mgr. Eva Barborková tisková mluvčí MMP

Schůze ZMP se zúčastní: Martin Zrzavecký, primátor města Plzně

Obsah zprávy projednán s: Mgr. Martinem Baxou, 1. náměstkem primátora města Plzně